

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ. 6562/18.12.2018

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
160/2018**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 13.11.2018 και ώρα 10:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο και τα μέλη:, Νικόλαο Κιάο, Βασίλειο Καραποστόλη, Καλλιόπη Διαμαντάκου, Γεώργιο Σαρειδάκη και Γεώργιο Πλειό. Απόντες ο αντιπρόεδρος, Ξενοφών Μορώνης και τα μέλη Δήμητρα Παπαδοπούλου και Ευαγγελία Μήτρου, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο ALPHA CHANNEL, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, αναφορικά με διατάξεις περί προστασίας ανηλίκων και σήμανσης εκπομπών κατά τη μετάδοση της ελληνικής σειράς συνεχείας με τίτλο «ΤΟ ΤΑΤΟΥΑΖ» την 18 και 19.9.2017 μεταξύ 21.00 και 23.00 και την 20.9.2017 μεταξύ 21.00 και 22.00, τη μετάδοση των τρέιλερ αυτής της σειράς την 7, 8, 11 – 14, 18 – 20 και 24.9.2017 και τη μετάδοση αποσπασμάτων επεισοδίων της εν λόγω σειράς στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων της 18.9.2017 μεταξύ 19.46.26 και 19.47.20. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από καταγγελίες με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 4414/11.09.2017, 4558/19.9.2017, 4589/21.9.2017, 4590/21.9.2017 και 4615/21.9.2017.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 462/9.10.2017, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Όλγα Γαρουφαλιά. Στη συνέχεια, η διοικητική υπάλληλος Αικατερίνη Κοντοπούλου υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1057/ΕΣ/10.11.2017 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και η ειδική επιστήμων - νομικός Όλγα Γαρουφαλιά υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1188/ΕΣ/18.12.2017 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστη η Άννα Σούρπη, πληρεξούσια δικηγόρος,. Ερωτηθείσα από τον Πρόεδρο, η πληρεξούσια δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 30.11.2018 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 6202/30.11.2018 υπόμνημα.

Την 10.12.2018 και ώρα 10.30 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τα αυτά ως άνω (παρόντα κατά τη συζήτηση) μέλη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε την ειδική επιστήμονα - νομικό Όλγα Γαρουφαλιά, που είχε ορισθεί, από τον Πρόεδρο, εισηγήτρια:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος:

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.
2. Το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος θεσπίζει υποχρέωση προστασίας της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.
3. Το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος θεσπίζει την υποχρέωση προστασίας της παιδικής ηλικίας από το Κράτος.
4. Σε εφαρμογή των πιο πάνω υπό 2 και 3 συνταγματικών διατάξεων θεσπίζεται υποχρέωση των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, κατά τη μετάδοση των εκπομπών τους, προστασίας των ανηλίκων και σήμανσης των εκπομπών τους στις εξής διατάξεις:
 - ι) στο άρθρο 26 παρ. 4 του Π.Δ. 109/2010, σύμφωνα με το οποίο «οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ελεύθερης λήψης οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές υπερβολικής βίας».

ι) στα άρθρα 9 παρ. 1 και 3 του Κανονισμού 2/1991 του ΕΣΡ (ο οποίος εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση σύμφωνα με το δεύτερο άρθρο παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003 και με το υπ' αριθμ. 49/2003 πρακτικό συνεδριάσεως και γνωμοδότηση του ΣτΕ, γιατί η συγκεκριμένη ελληνική σειρά συνεχείας αποτελεί μία κοινωνική σειρά, η οποία εμπίπτει στην ευρύτερη έννοια των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων), σύμφωνα με τα οποία «η παρουσίαση οποιασδήποτε μη ειδησεογραφικής εκπομπής πρέπει να σταθμίζει την αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκήσει στους ανήλικους αν προβληθεί σε χρόνο που συνηθίζουν να παρακολουθούν ανήλικοι» και «οι εκπομπές δεν πρέπει να περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές άσκοπης βίας. Η διάταξη αυτή ισχύει και για τα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται με επιλογή της κατάλληλης ώρας εκπομπής ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέσα ότι στην περιοχή μεταδόσεως οι ανήλικοι δεν παρακολουθούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές».

ιι) στα άρθρα 26 παρ. 5 εδ. α του Π.Δ. 109/2010 και 1 της ΥΑ 6138/Ε/17.3.2000 (η οποία εξακολουθεί να ισχύει και να εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, επειδή δεν έχει ακόμα εκδοθεί νέα Υπουργική απόφαση που προβλέπεται στο άρθρο 26 παρ. 7 του Π.Δ. 109/2010, βλ. και ΣτΕ 4238/2015), σύμφωνα με τα οποία «όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα (εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων και των μηνυμάτων τηλεπώλησης) κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων».

5. Η κατάταξη των προγραμμάτων σε κατηγορίες σήμανσης γίνεται από εσωτερική επιτροπή που συγκροτείται σε κάθε τηλεοπτικό φορέα σύμφωνα με τα άρθρα 2 παρ. 1 της ΥΑ 6138/Ε/17.3.2000 και 26 παρ. 7 εδ. β του Π.Δ. 109/2010.

6. Η υποχρέωση των τηλεοπτικών σταθμών επιλογής της προσήκουσας σήμανσης των μεταδιδόμενων από αυτούς εκπομπών προκύπτει από το άρθρο 26 παρ. 7 εδ. γ του Π.Δ. 109/2010, σύμφωνα με το οποίο «η σήμανση κάθε προγράμματος συναρτάται άμεσα με το περιεχόμενό του και την ώρα μετάδοσής του».

7. Σύμφωνα με το άρθρο 3, Πίνακας Δ της ΥΑ 6138/Ε/17.3.2000 «η επιτρεπόμενη ώρα μετάδοσης προγράμματος που έχει καταταχθεί στην 3η κατηγορία σήμανσης, χρώματος πορτοκαλί «κατάλληλο – απαραίτητη η γονική συναίνεση», είναι μετά τις

21.00 έως τις 6.00 – Παρασκευή, Σάββατο και την προηγούμενη αργιών, μετά τις 22.00».

8. Σύμφωνα με το άρθρο 3, Πίνακας Ε ΙΙ της ΥΑ 6138/Ε/17.3.2000 «η επιτρεπόμενη ώρα μετάδοσης τρέιλερ της 3ης κατηγορίας σήμανσης είναι μετά τις 21.00. Νωρίτερα επιτρέπεται μόνο αν μεταδίδονται σκηνές που δεν μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη σωματική, ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων».

9. Το τρέιλερ ενός προγράμματος αποτελεί απόσπασμα του προγράμματος το οποίο διαφημίζει, και οφείλει να έχει την ίδια σήμανση με αυτό, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των ανηλίκων (βλ. άρθρο 26 παρ. 5 του Π.Δ. 109/2010).

10. Το ΕΣΡ είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της προσήκουσας σήμανσης των τηλεοπτικών εκπομπών, πράγμα που έγινε δεκτό με την υπ' αριθμ. 4000/2013 απόφαση του ΣτΕ, με την οποία κρίθηκε ότι «το ΕΣΡ είναι αρμόδιο να ελέγχει αν η κατάταξη των τηλεοπτικών προγραμμάτων στις προβλεπόμενες από την υπ' αριθμ. 6138/2000 κοινή υπουργική απόφαση κατηγορίες, ... είναι η προσήκουσα, εν όψει του περιεχομένου τους, σε αρνητική δε περίπτωση να επιβάλει στους τηλεοπτικούς σταθμούς τις προβλεπόμενες από το νόμο διοικητικές κυρώσεις».

11. Η προσήκουσα σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων εξασφαλίζει την άσκηση του γονεϊκού ελέγχου ως προς την απόφαση των γονέων περί της καταλληλότητας των προγραμμάτων για την παρακολούθησή τους από τους ανηλίκους. (Βλ. ΣτΕ 1815/2014, 4238/2015 και 3927/2014).

12. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

Η προστασία της παιδικής ηλικίας έχει αναχθεί σε αντικείμενο ιδιαίτερης μέριμνας του συντακτικού νομοθέτη, ο οποίος με το άρθρο 21 την έθεσε «υπό την προστασία του κράτους» (παρ. 1), το οποίο σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις υποχρεούται να λαμβάνει «ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας (παρ. 4)». Οι διατάξεις που αφορούν την προστασία της παιδικής ηλικίας είναι αναγκαστικού δικαίου (δημόσιας τάξης) (ΣτΕ 2572/2015).

Οι ανήλικοι αποτελούν μία ευάλωτη και ευαίσθητη κοινωνική ομάδα, οι οποίοι λόγω του νεαρού της ηλικίας τους, της έλλειψης εμπειριών και της μη αναπτυγμένης κρίσης είναι περισσότερο επιρρεπείς σε μίμηση καταστάσεων και συμπεριφορών, γι αυτό και είναι αναγκαία η προστασία τους (ΣτΕ 3634/2015).

Εκ τούτων συνάγεται περαιτέρω ότι η προστασία της παιδικής ηλικίας διασφαλίζεται από την υποχρεωτική και προσήκουσα σήμανση των προγραμμάτων από τους τηλεοπτικούς σταθμούς, τους οποίους ελέγχει το ΕΣΡ. Η επιλογή από τους τηλεοπτικούς σταθμούς της προσήκουσας σήμανσης, δηλαδή της άμεσης συνάρτησης της σήμανσης με το περιεχόμενο του προγράμματος, την ώρα μετάδοσής του και την ενδεχόμενη δυσμενή επίδραση, που αυτό μπορεί να προκαλέσει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων, στοχεύει στην αποφυγή της παρακολούθησης από ανηλικούς προγραμμάτων που μπορεί να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξή τους. Τα τρέιλερ σημαίνονται με την ίδια σήμανση που έχει και το πρόγραμμα, τη μετάδοση του οποίου αυτά ανακοινώνουν.

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος από τη Διαδικτυακή Πλατφόρμα Παρακολούθησης και Αναζήτησης Ραδιοτηλεοπτικού Προγράμματος του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και τους ισχυρισμούς της εγκαλούμενης (προβληθέντες προφορικός και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

α) Κατά την προβολή από τον τηλεοπτικό σταθμό της εγκαλούμενης του κεντρικού δελτίου ειδήσεων της 18.9.2017 μεταξύ 19.46.26 και 19.47.20 μεταδόθηκε απόσπασμα ενός επεισοδίου της ελληνικής σειράς συνεχείας με τίτλο «ΤΟ ΤΑΤΟΥΑΖ». Ο παρουσιαστής του δελτίου ειδήσεων ανέφερε χαρακτηριστικά τα εξής: «Πρεμιέρα κάνει απόψε στον Alpha η πολυαναμενόμενη σειρά «Τατουάζ». Η μεγάλη παραγωγή θα προβάλλεται κάθε Δευτέρα, Τρίτη και Τετάρτη στις εννέα και τέταρτο». Στη συνέχεια, προβλήθηκαν σύντομα αποσπάσματα της σειράς, με επεξηγηματικά σχόλια της δημοσιογράφου που κάλυψε το θέμα και μία σκηνή μίας νεκρής, αιμόφυρτης γυναίκας, η οποία φορούσε εσώρουχα και βρισκόταν σε ένα κρεβάτι.

Σημειωτέον ότι με το γραπτό της υπόμνημα η εγκαλουμένη παραδέχεται κατ' αρχήν την παραβίαση των οικείων νομοθετικών επιταγών.

β) Επίσης, το τρέιλερ της σειράς «ΤΟ ΤΑΤΟΥΑΖ» προβλήθηκε 13 φορές με σήμανση 2ης κατηγορίας κατά τα εξής χρονικά διαστήματα: την 7.9.2017 μεταξύ 16.13.06 και 16.14.18, μεταξύ 17.35.44 και 17.36.55, την 8.9.2017 μεταξύ 16.05.50 και 16.08.00, μεταξύ 17.30.26 και 17.31.35, την 11.9.2017 μεταξύ 17.01.10 και 17.02.21, την 12.9.2017 μεταξύ 16.07.05 και 16.08.15, την 13.9.2017 μεταξύ 16.06.44 και 16.07.08, την 14.9.2017 μεταξύ 16.03.07 και 16.04.17, την 18.9.2017 μεταξύ 16.59.57 και 17.00.22, μεταξύ 23.09.52 και 23.10.25, την 19.9.2017, μεταξύ 22.55.17 και 22.55.46, την 20.9.2017, μεταξύ 22.42.18 και 22.42.43 και την 24.9.2017, μεταξύ 23.08.05 και 23.08.34.

III. Υπαγωγή

Ενόψει όλων των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία α) κατά τη μετάδοση αποσπάσματος της σειράς από το κεντρικό δελτίο ειδήσεων, ώρα που δεν αντιστοιχούσε στην επιλεγείσα από το σταθμό σήμανση του προγράμματος και με περιεχόμενο ακατάλληλο για την παρακολούθησή του από ανηλίκους τη δεδομένη ώρα και β) κατά τη μετάδοση του τρέιλερ της εν λόγω τηλεοπτικής σειράς με αναντίστοιχη σήμανση, παραβίασε - εκ προθέσεως - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλούμενη εταιρεία η διοικητική κύρωση του προστίμου.

Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη σειρά συνεχείας αποτελεί μορφή καλλιτεχνικής δημιουργίας που διέπεται μεν από την ελευθερία της τέχνης (άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος), αλλά υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 15 παρ. 2 (ΣτΕ 3203/2014, 1667/2015, 1176/2015), στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και ο σεβασμός της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.

Περαιτέρω, δεν διαπιστώθηκε παραβίαση του άρθρου 26 παρ. 7 του Π.Δ. 109/2010 περί προσήκουσας σήμανσης της εξεταζόμενης τηλεοπτικής σειράς συνεχείας που είχε καταταχθεί στην 3η κατηγορία, (διότι υπήρχε άμεση συνάρτηση μεταξύ περιεχομένου προγράμματος, επιλεγείσας σήμανσης και ώρας μετάδοσης του προγράμματος) υπό την έννοια ότι έπρεπε να καταταγεί στην 4^η κατηγορία.

Με βάση δε τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των 15.000 (δεκαπέντε χιλιάδων) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟ ΕΣΡ

Δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε - εκ προθέσεως - τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την α) προβολή προγράμματος σε ακατάλληλη για ανηλίκους ώρα και με περιεχόμενο που μπορούσε να επιδράσει αρνητικά στην ανάπτυξη των ανηλίκων και β) μη αντιστοιχία σήμανσης προγράμματος και τρέιλερ, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των 15.000 (δεκαπέντε χιλιάδων) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε. που εδρεύει στην Αθήνα, θέση Πέτσα - Βακαλόπουλου, ΒΙΟΠΑ Παλλήνης, με ΑΦΜ 094438520, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Του Βασιλείου Παπαδρόσου του Ευαγγέλου, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 027637858., Δ.Ο.Υ. Παλλήνης
3. Του Δημοσθένη Βερύκιου του Αναστασίου ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 044710401, Δ.Ο.Υ. Χολαργού
4. Του Γεώργιου Χριστοδούλου του Ανδρέα, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 115863143, Δ.Ο.Υ. Β' Καλλιθέας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 10η Δεκεμβρίου 2018 και δημοσιεύτηκε την 11^η Ιανουαρίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ